

ПЕРЕДМОВА

У сучасних умовах ефективність будь-якої діяльності знаходиться у прямій залежності від якості її наукового забезпечення. Транзитивність українського суспільства та постійний пошук інноваційних моделей і стратегій розвитку правової, економічної, правоохоронної та інших складових держави вимагає посиленої активності вчених щодо обґрунтування та надання пропозицій, спрямованих на найшвидше досягнення поставленої мети. В усі часи фундаментальною основою розвитку державних та суспільних інституцій були теоретичні дослідження, які обґрунтовували вихідні засади, найкращі моделі, а також пропонували інструментарій для вирішення нагальних проблем. Саме тому провідні науковці університету постійно звертаються до розроблення складних методологічних проблем становлення сучасної української державності та права.

У цьому збірнику наукових праць розміщені результати досліджень, які виконувалися в університеті у рамках таких державних фундаментальних та прикладних тем, як «Розробка та удосконалення чинного законодавства щодо зміцнення правозахисного потенціалу судів, органів прокуратури та інших правоохоронних органів», «Організаційно-правове забезпечення державної підтримки розвитку морегосподарського комплексу України», «Методологічне підґрунтя вдосконалення цивільного законодавства України», «Комплексне дослідження доказової діяльності суду (судді) у кримінальному процесі України», «Інноваційний організаційно-правовий механізм створення та функціонування комунальних пароплавств в Україні».

Саме цим актуальним теоретичним та практичним проблемам присвячено значну кількість статей представленого збірника наукових праць. Важливість таких досліджень є особливо актуальною у контексті прагнення України до впровадження європейських стандартів життя та реформування суспільних відносин, оскільки дозволить апробувати найкращі зразки зарубіжного досвіду.

Основою забезпечення сталого розвитку українського суспільства є вдосконалення конституційних механізмів та засад функціонування судової системи. У зв'язку з цим провідні вчені університету акцентують свою увагу на проблемах статусу посадових осіб судової системи, установчо-номінаційних повноважень Верховної Ради України, конституційних засад законодавчої ініціативи в Україні. Оптимізація судової системи України пов'язана не лише із зміною та вдосконаленням чинного законодавства. Значна роль сьогодні відводиться покращенню інформаційно-аналітичної та технічної складової діяльності судової системи. Така ситуація зумовлена широкомасштабним впровадженням високих інформаційних технологій у всі сфери життя суспільства, у тому числі й у сферу правосуддя. Такий стан справ особливо актуалізує представлені у збірнику наукові дослідження щодо фіксування судового процесу технічними засобами та перспектив впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в судах.

Поряд із необхідністю вдосконалення правової системи нині існує нагальна необхідність аналізу та вироблення найкращих шляхів розвитку базису будь-якого суспільства – економіки. Ключовим завданням наступних років є формування інноваційної та наукоємної економіки, що вимагає системних змін та структурних реформ

у ключових галузях економіки і, перш за все, у тих, які є унікальними для нашої держави. Безумовно, однією з таких галузей залишається морегосподарський комплекс України, який є унікальним надбанням нашого народу і одним з ключових складників національної економіки. Водночас наявність жорсткої конкуренції, необхідність постійної модернізації та залучення інвестицій вимагають серйозного наукового забезпечення діяльності морегосподарського комплексу. Принагідно можна відзначити, що науковці університету вдало справляються з цим завданням, постійно актуалізуючи найскладніші проблеми економічного реформування та його правового забезпечення. Особливої уваги заслуговують представлені дослідження щодо вдосконалення соціально-економічних систем підприємств транспортного комплексу України та економічних передумов розвитку національного судноплавства в Україні. Безумовно, унікальні наукові праці щодо оптимізації функціонування морегосподарського комплексу стануть належним підґрунтям його реформування та розвитку.

У центрі уваги науковців завжди були теоретичні та практичні проблеми цивільного права. Одним з основних елементів правової системи є система галузей приватного права, якісне функціонування якого є ключовою передумовою сталого розвитку суспільства. Створення ринкових механізмів та трансформація суспільних інституцій вимагають їх всебічного та якісного правового регулювання, ключова роль у якому належить цивільному законодавству. У зв'язку з цим вчені університету продовжують активний науковий пошук у сфері зобов'язального права, визначення проблемних питань, які виникають як під час укладення правочинів загалом, так і під час конкретних договірних зобов'язань. Перманентне збільшення суб'єктів господарської діяльності та сфери їх активності ставить на порядок денний необхідність наукового обґрунтування пропозицій щодо вирішення окремих питань цивільного та господарського права. Видається, що вчені на високому рівні виконують це завдання, що підтверджується представленими у збірнику статтями.

Значна кількість представлених читачу робіт присвячена науковому забезпеченню вдосконалення кримінального процесуального законодавства у частині розвитку інституту кримінально-процесуальних функцій, системи слідчих дій, взаємодії спеціальних суб'єктів боротьби з економічною злочинністю та взаємодії органів прокуратури із засобами масової інформації. Актуальність наведених робіт, перш за все, зумовлюється тим, що прийняте нове кримінально-процесуальне законодавство не позбавлено недоліків, які виявляються науковцями під час системного аналізу норм нового КПК України та потребують нагального вирішення.

Підсумовуючи, слушно відзначити, що матеріали, представлені у черговому збірнику наукових праць, є своєчасними та актуальними, а наукові здобутки вчених мають вагоме значення для забезпечення сталого розвитку державності, економіки та права України.

Сергій КІВАЛОВ,

доктор юридичних наук, професор,
академік НАПрН України,
президент Національного університету
«Одеська юридична академія»,
голова Комітету Верховної Ради України
з питань верховенства права та правосуддя